

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: – ontwerpbesluit voor steun aan consortia van ondernemingen voor projecten van onderzoek en ontwikkeling ingebed in een ruimer samenwerkingsverband met onderzoeksorganisaties - definitieve goedkeuring

1. INHOUDELIJK

1 Situering

Steun aan ondernemingen voor projecten van onderzoek en ontwikkeling (O&O) werd tot 30 september 2017 toegekend op basis van het besluit van de Vlaamse regering van 12 december 2008 tot regeling van de steun aan projecten van onderzoek en ontwikkeling van het bedrijfsleven in Vlaanderen (hierna het 'O&O-besluit' genoemd).

Dit besluit omvat staatssteun en werd na een formele aanmelding bij de Europese Commissie in overeenstemming met de interne markt verklaard. Deze goedkeuring liep ten einde op 5 oktober 2017. Daarom worden nieuwe Vlaamse besluiten gestart waarbij de Vlaamse regelgeving verruimd wordt met een aantal nieuwe steunmogelijkheden geboden door de gewijzigde Europese kaderregeling.

Omdat de invulling van het O&O-besluit reeds zeer ruim was en dit door het opnemen van nieuwe steunmogelijkheden nog ruimer wordt is de keuze gemaakt om niet langer de totaliteit aan steunmodaliteiten in één ruim besluit op te nemen. De activiteiten die vandaag gesteund worden via het O&O-besluit, aangevuld met de nieuwe elementen, worden bijgevolg opgenomen in vier besluiten met een duidelijke inhoudelijke focus. Zo'n focus is belangrijk in functie van het toenemend belang dat gehecht wordt aan de analyse van effecten en het stimulerend effect in functie van duidelijk gedefinieerde doelstellingen.

Van deze vier besluiten heeft de Vlaamse regering op 12 mei jl. reeds een definitieve goedkeuring gegeven aan drie besluiten:

1. besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van steun aan ondernemingen voor onderzoek en ontwikkeling met een kennisintensief karakter in Vlaanderen;
2. besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van steun aan ondernemingen voor ontwikkeling en innovatie in Vlaanderen;
3. besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van steun aan ondernemingen voor onderzoeksprojecten met het oog op de uitvoering van doctoraatsonderzoek of postdoctoraal onderzoek in samenwerking met onderzoeksorganisaties in Vlaanderen.

Op 6 oktober jl. heeft de Vlaamse regering een principiële goedkeuring gegeven aan een vierde ontwerpbesluit, met name

4. ontwerp van besluit door de Vlaamse Regering tot regeling van steun aan consortia van ondernemingen voor onderzoek en ontwikkeling ingebed in een ruimer samenwerkingsverband met onderzoeksorganisaties (VR 2017 06.10 DOC.0963).

Dit betreft steun aan O&O-projecten uitgevoerd door ondernemingen met het expliciete doel om een samenwerkingsverband aan te gaan met onderzoeksorganisaties binnen een ruimer geheel. Hierbij is het O&O-project dat gesteund wordt als staatssteun inhoudelijk verschillend van klassieke O&O-bedrijfsprojecten. Het blijft bedrijfssteun voor onderzoek en ontwikkeling, maar er zijn duidelijke verschillen in finaliteit, beoogde effecten en accenten in de evaluatie. Steun wordt enkel toegekend aan O&O-projecten die *a priori* gericht zijn op integratie in een samenwerkingsverband met onderzoeksorganisaties. Bovendien worden heel wat bepalingen opgenomen om marktverstoring te vermijden in overeenstemming met de bepalingen van de Europese kaderregeling.

In het kader van de keuze voor een inhoudelijke focus en het feit dat er belangrijke verschillen zijn in de randvoorwaarden en bepalingen voor selectie wordt de steuntoekenning in deze situatie opgenomen in een apart ontwerpbesluit dat voorgelegd wordt aan de Vlaamse regering.

De huidige nota betreft de definitieve goedkeuring na het inwinnen van de vereiste adviezen.

2 Historiek

De historiek van het Vlaamse besluit en de goedkeuring door Europa werd in detail opgenomen in de nota bij de goedkeuring van 12 mei jl. (VR 2017 1205 DOC.0467).

Tot 30 september 2017 werd financiering toegekend op basis van het besluit van de Vlaamse regering van 12 december 2008 tot regeling van de steun aan projecten van onderzoek en ontwikkeling van het bedrijfsleven in Vlaanderen. Voor de overeenstemming met de Europese bepalingen werd gewerkt met een aanmelding onder de kaderregeling waarbij goedkeuring door de Europese Commissie verkregen werd op 25 augustus 2011. Voor het huidige ontwerpbesluit wordt, net zoals bij de besluiten goedgekeurd op 12 mei jl., geopteerd te werken onder de algemene groepsvrijstellingsverordening.

Op dit ogenblik is de algemene groepsvrijstellingsverordening zeer ruim opgesteld waarbij aanmelding onder de kaderregeling door de Commissie enkel voorzien wordt voor grote complexe steuntoekenningen waar een inhoudelijke evaluatie door de Commissie vereist is. Voor goedkeuring van financieringsregimes wordt maximaal gerekend op gebruik van de algemene groepsvrijstellingsverordening. De steunmogelijkheden die vandaag bestaan in het O&O-besluit van 12 december 2008 kunnen allemaal voldaan worden door gebruik te maken van de algemene groepsvrijstellingsverordening. De nieuwe besluiten worden bijgevolg opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van de algemene groepsvrijstellingsverordening.

3 Modaliteiten van steuntoekenning in het voorgestelde ontwerpbesluit

In de huidige nota wordt een ontwerpbesluit voorgesteld voor steun aan ondernemingen voor O&O-projecten die zullen ingebed worden in een samenwerkingsverband met projecten uitgevoerd door onderzoeksorganisaties.

De onderzoeksorganisaties komen niet in aanmerking voor steun toegekend onder dit besluit als subsidiegerechtigde. De onderzoeksorganisaties kunnen voor de uitvoering van het project in

het samenwerkingsverband zelf financiering ontvangen voor de uitvoering van niet-economische activiteiten. Dit is geen staatssteun en wordt in het samenwerkingsverband gekoppeld aan een project waarin ondernemingen steun ontvangen als staatssteun waarbij onrechtstreekse steun vanuit de onderzoeksorganisaties naar de bedrijven in het samenwerkingsverband uitgesloten wordt door een toepassing van de bepalingen vermeld in de Europese kaderregeling. De activiteiten van de ondernemingen en de onderzoeksorganisaties dragen beide bij aan een groter gemeenschappelijk doel maar blijven twee componenten met elk een toegewezen budget.

Deze formule laat een samenwerking toe waarin zowel de ondernemingen als onderzoeksorganisaties subsidiegerechtigde zijn. Het samenwerkingsverband heeft een finaliteit waar samenwerking en onderlinge interactie centraal staat. Zowel de bedrijven als de onderzoeksorganisaties dragen bij tot de globale finaliteit vanuit hun invalshoek.

Samenwerking binnen bedrijfssteun is ook mogelijk in een situatie waar de onderzoeksorganisaties volledig vergoed worden door de bedrijven. In vergelijking met zo'n situatie is de huidige constructie enkel van toepassing als er een duidelijke component is voor de onderzoeksorganisaties die zich onderscheidt van de bedrijfshorizon, door een uitgesproken kennisopbouw, hoog risico en een valorisatierationale die ruimer is dan de horizon van de betrokken bedrijven, met intellectuele eigendom die logischerwijs bij de onderzoeksorganisaties thuishoort. Activiteiten van de onderzoeksorganisaties die volledig ten dienste staan van het bedrijfsdeel horen thuis in bedrijfssteun.

Deze aspecten impliceren voldoende onafhankelijkheid van de onderzoeksorganisaties t.o.v. de bedrijven in het bepalen van de onderzoeksagenda.

Bedrijven betalen geen bijdrage voor de onderzoeksorganisaties. De rechten op de resultaten van de onderzoeksorganisaties liggen bij de onderzoeksorganisaties, waarbij in de verdeling en de toegang tot de eigendomsrechten afspraken kunnen gemaakt worden in overeenstemming met de bepalingen van de Europese kaderregeling.

Onder dit besluit zal enkel steun toegekend worden aan ondernemingen voor O&O-projecten die *a priori* gericht zijn op het aangaan van zo'n samenwerkingsverband met een onderzoeksorganisatie waarbij finaliteit, doelstellingen en beoogde effecten dienen afgestemd te zijn op de samenwerking en het gemeenschappelijk.

Door de duidelijke focus op integratie in een ruimer samenwerkingsverband zijn deze projecten naar finaliteit, doel en beoogde effecten verschillend van klassieke O&O-projecten uitgevoerd in een bedrijfscontext. Bij bedrijfsprojecten ligt de nadruk op de ontwikkeling van nieuwe producten, processen of diensten ingebed in het bedrijfsgamma waarbij de eigendom van de resultaten bij het bedrijf berusten. Bij de huidige projecten is er geen steun naar individuele bedrijven, maar enkel naar consortia. De resultaten maken deel uit van een ruimer geheel dat per definitie de horizon van het bedrijf overstijgt en bovendien wordt een samenwerking voorzien met onderzoeksorganisaties voor activiteiten waar de eigendom bij de onderzoeksorganisaties ligt en de toepassingsmogelijkheden per definitie ruimer zijn dan het gamma van het consortium. Er moeten duidelijk afspraken zijn hoe de resultaten van de onderzoeksorganisaties zullen overgedragen worden naar de bedrijven binnen een consortium en hoe de activiteiten van de bedrijven bijdragen aan het ruimer geheel.

Hoewel de steun aan de onderzoeksorganisaties geen deel uitmaakt van dit besluit zal de mogelijkheid voor steun aan ondernemingen steeds verbonden zijn aan de mogelijkheid om een samenwerkingsverband te vormen met een project uitgevoerd door onderzoeksorganisaties waarvan de financiering kan gegarandeerd worden en de samenwerking in overeenstemming is met de Europese kaderregeling. Dit impliceert dat de instellingen moeten voldoen aan de

definities voor 'organisatie voor onderzoek of kennisverspreiding' (kort onderzoeksorganisatie genoemd), de activiteiten niet-economische activiteiten zijn met voldoende onafhankelijkheid t.o.v. de ondernemingen en dat transfer van de resultaten van de onderzoeksorganisaties naar ondernemingen gebeurt in overeenstemming met de bepalingen van de Europese kaderregeling (punt 28).

De beslissing tot steuntoekenning aan de bedrijven houdt rekening met een daadwerkelijke inhoudelijke samenwerking, de oriëntatie naar een gemeenschappelijk doel en een bijdrage van de onderzoeksorganisaties die zich onderscheidt van de gangbare bedrijfshorizon.

4 Motivatie voor een apart besluit

Zoals toegelicht zijn de activiteiten die gesteund worden in het huidige ontwerpbesluit beperkt tot onderzoek, ontwikkeling en haalbaarheidsstudies, wat ook reeds opgenomen is in het besluit tot regeling van steun aan ondernemingen voor onderzoek en ontwikkeling met een kennisintensief karakter in Vlaanderen (vroeg stadium). De noodzaak voor een nieuw besluit is dan ook niet op basis van een verschil in de aard van de gesteunde activiteiten maar door het verschil in finaliteit, beoogde effecten en accenten in de evaluatie en selectie.

Steun wordt enkel toegekend aan consortia, en dan specifiek voor projecten die gericht zijn op een samenwerking met onderzoeksorganisaties. De projecten beogen kennisopbouw die gericht is op een samenwerking tussen bedrijven en onderzoeksorganisaties met onderlinge kennisuitwisseling waarbij de onderzoeksorganisaties activiteiten uitvoeren die zich onderscheiden van de bedrijfshorizon. De kennis kan later opgenomen worden in individuele bedrijfsactiviteiten en draagt vooral bij tot systeemeffecten in een innovatie-ecosysteem.

Aangezien enkel steun toegekend wordt aan O&O-projecten die *a priori* gericht zijn op inbedding in zo'n samenwerking is er een duidelijk verschil met klassieke O&O-bedrijfsprojecten in de accenten en voorwaarden bij evaluatie en selectie. Dit wordt nog versterkt door de aandacht om enkel projecten te steunen die in de latere inbedding in een samenwerkingsverband in overeenstemming blijven met de Europese richtlijnen om onterechte onrechtstreekse steun te vermijden. Dit impliceert dat er in de beslissing rekening wordt gehouden met de latere interactie met de onderzoeksorganisaties, hoewel de steun aan die onderzoeksorganisaties niet gebeurt in het huidige besluit.

Dit besluit regelt dus enkel de steun aan de bedrijven maar stelt deze afhankelijk van de mate waarin het geheel, en dus ook het deel van de onderzoeksorganisaties, tegemoetkomt aan de inhoudelijke en formele vereisten. Dit element is afwezig bij selectie van klassieke O&O-projecten. Dit kan best bereikt worden op een duidelijke transparante manier door de verschillende modaliteiten op te nemen in de besluitvorming door de Vlaamse regering in een apart besluit.

5. Budgettaire implicaties bij gebruik van de vrijstellingsverordening

Bij financieringsschema's met een budget van meer dan 150 miljoen euro per jaar is bij toepassing van de vrijstellingsverordening een gestructureerde econometrische analyse van de effecten en het stimulerend effect in functie van de doelstellingen vereist, waarbij de Europese Commissie een uitgewerkt evaluatieplan vereist dat dient goedgekeurd te worden binnen zes maanden na indiening.

Door de keuze te werken met meerdere besluiten met een duidelijke focus blijft het budget geraamd op basis van het steunvolume toegekend in 2015 voor de activiteiten gesteund onder het O&O-besluit lager dan de grens waarboven een formeel evaluatieplan vereist is. Voor het

huidige ontwerpbesluit wordt de omvang van de steun geraamd op een grootteorde van 25 miljoen euro op basis van de steun toegekend in 2015 en 2016 aan bedrijven voor activiteiten gekoppeld aan inbreng van onderzoeksorganisaties.

Het is duidelijk dat de vraag voor analyse van de effecten en het stimulerend effect relevant is. De vragen die gesteld worden zijn, ook voor Vlaanderen, interessant vanuit een beleidsstandpunt. Op dit ogenblik is dit evenwel niet formeel vereist en zal het uitwerken van een evaluatieplan een belangrijke drempel zijn. Europa vraagt immers een volledig uitgewerkt evaluatieplan dat dient goedgekeurd te worden binnen zes maanden na indiening, om te kunnen werken onder de vrijstellingsverordening. Dit creëert een realistisch risico op discontinuïteit. Daarom wordt voorgesteld om intern wel degelijk de evaluatieactiviteiten op te starten, maar om de indiening van de besluiten en de continuïteit van de steun hier niet afhankelijk van te maken.

Bijgevolg wordt voor zowel de voorgaande ontwerpbesluiten als het huidige ontwerpbesluit gebruik gemaakt van de mogelijkheid om voor een schema lager dan 150 miljoen euro geen evaluatieplan in te dienen maar worden tegelijkertijd alle maatregelen genomen om monitoring in eigen beheer op te starten.

Indien in de toekomst het budget de grens van 150 miljoen euro zou overschrijden voorziet de Europese Commissie de mogelijkheid om op dat ogenblik een evaluatieplan in te dienen. Op dit ogenblik stelt het probleem van een mogelijke overschrijding zich niet in Vlaanderen, indien de budgetevolucie evenwel zou leiden tot een mogelijke overschrijding van de 150 miljoen euro grens zal overgestapt worden op de werking met een evaluatieplan voor een econometrische analyse. In elk geval werden nu reeds de eerste stappen gezet om vanuit Vlaanderen een evaluatieplan op te starten in overeenstemming met al de vereisten gesteld door de Europese Commissie.

6. Steun aan de onderzoeksorganisaties

De steun aan de onderzoeksorganisaties is geen staatssteun en maakt zoals toegelicht geen deel uit van het huidige ontwerpbesluit. De financiering van het deel uitgevoerd door onderzoekinstellingen gebeurt via twee grote benaderingen.

- Bij een samenwerking met strategische onderzoekscentra die beschikken over een eigen dotatie gebeurt de financiering van de onderzoeksorganisaties door de strategische onderzoekcentra op basis van hun dotatie.
- Bij samenwerking met andere organisaties gebeurt de financiering van de onderzoeksorganisaties door het beslissingscomité bij het Hermesfonds vanuit een toegewezen budget op basis van de rechtsgrond van het besluit van de Vlaamse regering van 3 oktober 2003 houdende de instelling van een financieringskanaal voor het strategisch basisonderzoek in Vlaanderen (SBO-besluit). Dit o.a. van toepassing voor speerpuntclusters.

Hoewel de steun aan de onderzoeksorganisaties geen deel uitmaakt van het huidige besluit wordt bij de doorlichting van de projectaanvragen de nodige afstemming voorzien. Hierbij wordt het beslissingscomité bij het Hermesfonds, dat instaat voor de beslissing tot steuntoekenning aan het O&O project uitgevoerd door het consortium van ondernemingen, ook betrokken in de doorlichting van de aanvraag van het project ingediend door de onderzoekorganisaties. In geval dit gefinancierd wordt vanuit de dotatie van een strategisch onderzoekscentrum ligt de beslissing logisch bij het onderzoekscentrum, maar wordt de beslissing genomen op basis van een advies uitgebracht door het beslissingscomité bij het Hermesfonds. In geval de steun toegekend wordt op basis van het besluit van de Vlaamse

regering van 3 oktober 2003 houdende de instelling van een financieringskanaal voor het strategisch basisonderzoek in Vlaanderen ligt de beslissing tot steuntoekenning bij het beslissingscomité bij het Hermesfonds en is er nodige afstemming tussen de twee delen bij de evaluatie.

7. Complementariteit ontwerpbesluiten

In combinatie met de drie voorgaande besluiten wordt met het huidig ontwerpbesluit voorgesteld om de steunmogelijkheden geboden door de vrijstellingsverordening te verdelen over vier besluiten van de Vlaamse Regering.

1. Besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van steun aan ondernemingen voor onderzoek en ontwikkeling met een kennisintensief karakter in Vlaanderen (vroeg stadia)
2. Besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van steun aan ondernemingen voor ontwikkeling en innovatie in Vlaanderen
3. Besluit van de Vlaamse regering tot regeling van steun aan ondernemingen voor onderzoeksprojecten met het oog op de uitvoering van doctoraatsonderzoek of postdoctoraal onderzoek in samenwerking met onderzoeksorganisaties in Vlaanderen
4. Besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van steun aan consortia van ondernemingen voor onderzoek en ontwikkeling ingebed in een ruimer samenwerkingsverband met onderzoeksorganisaties

Het overzicht van de inhoudelijke opdeling gaat in volgende tabel

	besluit 1	besluit 2	besluit 3	besluit 4
	vroeg stadia	late stadia	mandaten	samenwerking
projecten enkel onderzoek	✓		✓	✓
Projecten combinatie onderzoek en ontwikkeling	✓			✓
projecten enkel ontwikkeling		✓		✓
Haalbaarheidsstudies	✓	✓		✓
starterssteun innovatieve starters	✓ enkel kennisintensief	✓		
starterssteun niet innovatieve starters		✓		
verlenging (demonstratie proeftuin, piloottest..)		✓		
innovatiesteun voor kmo's		✓		
organisatie-innovatie		✓		
onderzoeksinfrastructuur	✓			

In grote lijnen is er een duidelijke focus en een inhoudelijk verschil met de eerste drie besluiten.

- Zoals eerder toegelicht komen projecten met enkel onderzoek voor in het besluit 1 voor de vroeg stadia en het besluit 3 voor de mandaten. Hier is evenwel een duidelijk inhoudelijk verschil waarbij de projecten in het derde besluit strikt beperkt zijn tot projecten die nominatief verbonden zijn aan een mandataris met een inhoudelijke focus op onderzoek in het kader van doctoraal of postdoctoraal onderzoek.
- In het besluit 4 worden activiteiten voorzien die ook voorkomen in andere besluiten. Zo komen projecten van enkel onderzoek of een combinatie van onderzoek en ontwikkeling ook voor in besluit 1 (vroeg stadia) en projecten van enkel onderzoek en besluit 2 (late

stadia). Er is evenwel geen overlap omdat in besluit 4 enkel projecten gesteund worden die specifiek gericht zijn de integratie in een samenwerkingsverband. Er blijft dus een duidelijk verschil in de finaliteit van de besluiten.

- Haalbaarheidsstudies komen voor in verschillende besluiten, maar zullen inhoudelijk steeds gericht zijn op haalbaarheid van projecten die de inhoudelijke opdeling volgen. Steun aan haalbaarheidsstudies vereist niet noodzakelijk een apart projecttype, elementen van haalbaarheid kunnen opgenomen worden in een ruimer project.

De verdeling over de vier besluiten geeft een duidelijke en logische opdeling volgens de beoogde output en effecten. In grote lijnen worden volgende effecten nagestreefd:

- besluit 1: kennisopbouw bij ondernemingen met het oog op latere inzet in nieuwe producten, processen en diensten
- besluit 2: ontwikkeling van de producten, processen en diensten zelf,
- besluit 3: talent, meer specifiek een doctoraat of postdoctoraal onderzoek met mogelijke bijdrage aan het gamma van een bedrijf
- besluit 4: kennisopbouw dat het gamma van een individueel bedrijf overstijgt en gericht is op een samenwerking tussen bedrijven en onderzoeksorganisaties waarbij vooral gemikt wordt op systeemeffecten in een innovatie-ecosysteem.

8. Bepalingen in het besluit

Het besluit voorziet financiering van O&O-projecten die gericht zijn op inbedding in samenwerking met onderzoeksorganisaties. Zoals hierboven toegelicht omvat het besluit een aantal bepalingen die specifiek verband houden met deze samenwerking, zowel vanuit inhoudelijke als formele invalshoek. Naast deze specifieke bepalingen zijn er natuurlijk ook heel wat basisbepalingen voor steuntoekenning aan O&O-projecten in het algemeen. Deze zijn niet verschillend van 'klassieke O&O-projecten'. Voor deze bepalingen wordt bewust maximale uniformiteit nagestreefd met de voorgaande ontwerpbesluiten.

- De steunpercentages vermeld in Art 6 zijn afhankelijk van het type activiteiten, zoals bv onderzoek of ontwikkeling. Voor een bepaalde type activiteiten zijn deze percentages identiek zoals opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2017 tot regeling van steun aan ondernemingen voor onderzoek en ontwikkeling met een kennisintensief karakter in Vlaanderen en het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2017 tot regeling van steun aan ondernemingen voor ontwikkeling en innovatie in Vlaanderen. De steunpercentages verwijzen naar de bepalingen in de algemene groepsvrijstellingsverordening van de Europese Commissie (Art 25). Deze kan geraadpleegd worden op de website van de Commissie (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0651>).
- De bepalingen voor cumuleren van steun zoals opgenomen in Art 8 zijn identiek aan de voorgaande besluiten. Ook hier worden de bepalingen van de algemene groepsvrijstellingsverordening gevolgd waarbij gecumuleerde steun strikt binnen de maximale percentages dient te blijven.
- Voor processtappen waar geen verschillen vereist zijn t.o.v. de vorige besluiten wordt eveneens maximale uniformiteit nagestreefd. De bepalingen voor opvolging van steuntoekenning of georganiseerd beroep (artikel 32-43) zijn identiek aan de voorgaande besluiten.

9. Adviezen

Wetgevingstechnisch en taaladvies

Het wetgevingstechnisch en taaladvies van de afdeling Kanselarij van het Departement DAR voor de ontwerpbesluiten werd verstrekt op 1 juni 2017 als W.T&T. advies nr. 2017/175 en werd als bijlage bijgevoegd bij de principiële goedkeuring van 6 oktober (VR 2017 06.10 DOC.0963). De bijgevoegde ontwerpbesluiten zijn aangepast in overeenstemming met deze adviezen.

Inspectie Financiën

Het advies van de inspectie Financiën werd uitgebracht op 13 juli 2017 en gaat in bijlage.

- Het advies is positief, maar merkt op dat de term consortium niet gedefinieerd is in het ontwerpbesluit. Een definitie van consortium werd opgenomen in de definities in Art 1.3^e.

SERV

Het advies door SERV werd uitgebracht op 6 november 2017 en gaat in bijlage. Het advies geeft een aantal aanbevelingen die in rekening genomen worden bij de verdere uitwerking, maar geen aanpassing van het besluit vereisen. De inhoudelijk punten worden hieronder toegelicht.

- De argumentatie voor een apart besluit wordt duidelijker toegelicht in de situering van de nota
- De term kennisinstelling wordt vermeden en vervangen door het gebruik van de term onderzoeksorganisatie
- De bezorgdheid dat het beslissingscomité bij het Hermesfonds na de overheveling van het SBO-programma naar het FWO geen SBO projecten meer evalueert en steunt is onnodig. De mogelijkheid voor steuntoekenning op basis van het SBO-besluit door het beslissingscomité bij het Hermesfonds is opgenomen in Art 32 §3 van het decreet van 20 november 2015 houdende diverse maatregelen inzake herstructurering van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie en Art 15 van het besluit van de Vlaamse regering van 18 december 2015 houdende het beheer en de werking van het fonds voor Flankerend Economisch en Innovatiebeleid en van de werking van het beslissingscomité bij dat fonds.
- SERV verzoekt om de definitie van O&O-project ter verruimen met haalbaarheidsstudies. De definitie van O&O-project in Art 1.13 is overgenomen van de Europese kaderregeling punt 15cc en kan dus niet zonder meer uitgebreid worden. Dit staat evenwel los van de vraag welke activiteiten kunnen gesteund worden. Dit wordt geregeld in Art 6 waar haalbaarheidsstudies ondubbelzinnig opgenomen zijn als een steunbare activiteit. De operationele implementatie, waarbij dit kan opgenomen worden in een ruimer project of aangeboden als een apart projecttypes maakt deel van de uitwerking van het programma door het beslissingscomité bij het Hermesfonds in overeenstemming met de bevoegdheden toegekend aan het comité in Art 6 van het besluit van de Vlaamse regering van 18 december 2015 houdende het beheer en de werking van het fonds voor Flankerend Economisch en Innovatiebeleid en van de werking van het beslissingscomité bij dat fonds.

- SERV merkt op dat bij samenwerking met strategische onderzoeksorganisaties een mogelijk conflict kan optreden wanneer een organisatie verantwoordelijk is voor evaluatie en tegelijkertijd deelneemt als projectuitvoerder en subsidiebegunstigde. Deze bezorgdheid is terecht. Het is belangrijk dat bij de uitwerking van de programma's en de modaliteiten van het selectieproces rekening wordt gehouden met voldoende objectiviteit van de selectie.
- SERV vraagt om voldoende aandacht te hebben aan de budgettaire implicaties bij een ruime toepasbaarheid bij onderzoeksorganisaties. Met deze aanbeveling zal terdege rekening gehouden worden bij de uitwerking van de operationele programma's door het beslissingscomité bij het Hermesfonds in overeenstemming met de bevoegdheden toegekend aan het comité in Art 6 van het besluit van de Vlaamse regering van 18 december 2015 houdende het beheer en de werking van het fonds voor Flankerend Economisch en Innovatiebeleid en van de werking van het beslissingscomité bij dat fonds.
- SERV vraagt om de steunpercentages expliciet op te nemen. Voor de steunpercentages wordt verwezen naar de bepalingen van de Europese algemene groepsvrijstellingsverordening. Hierbij werd bewust gekozen deze cijfers niet nominatief te vermelden omdat hierdoor verwarring kan ontstaan indien wijzigingen gebeuren op Europees niveau. De huidige werkwijze waarbij bepalingen die reeds opgenomen zijn in een verordening niet herhaald worden is een gangbare werkwijze. Ter verduidelijking wordt dit punt wel vermeld in de nota in punt 1.8 met een referentie naar de algemene groepsvrijstellingsverordening geconsulteerd kan worden.
- SERV kan zich moeilijk vinden in de logica dat de rechten van de onderzoeksorganisaties bij de onderzoeksorganisaties liggen en verwijst hierbij naar de bepalingen in de kaderregeling waarbij de expliciet de vraag gesteld wordt om de bepaling van punt 28c op te nemen in het ontwerpbesluit. Dit vereist geen aanpassing van het besluit aangezien nu reeds opgenomen is in artikel 25, § 3,4° waar gesteld wordt dat de projecten moeten in overeenstemming zijn met de bepalingen van de Europese kaderregeling naar (1) de niet economische aard van het onderzoek en (2) het uitsluiten van onrechtstreekse steun naar de ondernemingen bij transfer. Het tweede punt wordt geregeld in punt 28 van de kaderregeling, waarvan punt 28c deel van uitmaakt. In die zin is dit reeds opgenomen in het ontwerpbesluit. Het beslissingscomité van het Hermesfonds zal bij de uitwerking van de operationele programma's terdege rekening houden met de bepalingen van punt 28c en hierbij ook rekening houden met de informatie verstrekt door de Europese Commissie aan het agentschap voor de interpretatie van deze clausule.
- Voor cumul van steun worden opnieuw de bepalingen van de algemene groepsvrijstellingsverordening gevolgd, hier zijn verdere toelichtingen niet van toepassing. De uitbouw van de operationele programma's gebeurt door het beslissingscomité bij het Hermes fonds in overeenstemming met de bevoegdheden toegekend aan het comité in Art 6 van het besluit van de Vlaamse regering van 18 december 2015 houdende het beheer en de werking van het fonds voor Flankerend Economisch en Innovatiebeleid en van de werking van het beslissingscomité bij dat fonds.
- In het advies van SERV worden suggesties gemaakt voor een aanpassing van de artikels betreffende een beroep. De modaliteiten voor een beroep zijn niet verschillend

van de voorgaande besluiten. Hier wordt maximale uniformiteit nagestreefd en zijn de artikels identiek zijn aan deze van de reeds gepubliceerde besluiten. Om enig misverstand te vermijden wordt dit gegeven expliciet vermeld in deze nota in punt 1.8.

Beslissingscomité bij het Hermesfonds

Het advies van het beslissingscomité door het hermesfonds werd uitgebracht op 26 oktober 2017. Het advies is positief.

- Aanbevelingen voor een verbetering van de verwoording in deze nota werden geïmplementeerd.
- Het voorstel voor de opstart van nieuw regelgeving voor steun O&O&I bij bedrijven in een aantal besluiten met een duidelijke focus werd reeds besproken met het beslissingscomité bij het Hermesfonds op 26 september 2016. Het beslissingscomité heeft in dit overleg het belang onderstreept voor een besluit voor O&O-projecten in samenwerkingsverbanden, wat opnieuw benadrukt werd in het advies aan de Vlaamse regering van 6 maart 2017 bij de definitieve beslissing voor drie voorgaande besluiten. Bijgevolg staat het beslissingscomité bij het Hermesfonds positief tegenover dit ontwerpbesluit, dat uitvoering geeft aan de eerdere aanbeveling.

Raad van State

Het advies van de Raad van State werd uitgebracht op 12 december 2017

- De suggesties van de Raad van State i.v.m. artikel 1 en 2 werden gevolgd.
- De opmerking i.v.m. artikel 9 werd niet weerhouden omdat een identieke tekst reeds eerder werd goedgekeurd in de analoge O&O besluiten.
- De opmerking i.v.m. artikelen 27 en 28 lijkt overbodig omdat beide artikelen tot hetzelfde hoofdstuk en onderdeel van het besluit behoren en dus logisch bij elkaar passen in 2 opeenvolgende artikelen. Beide artikelen samenvoegen tot één artikel verhoogt de leesbaarheid van het besluit niet en bovendien gaat om 2 enigszins verschillende situaties zodat dit best in 2 aparte artikels behouden blijft.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

In de huidige nota wordt een ontwerpbesluit voorgesteld dat de rechtsgrond biedt voor steun aan O&O-projecten ingebed in een samenwerkingsverband met onderzoeksorganisaties.

Het huidige voorstel heeft op zich geen impact op de begroting en voorziet een wettelijke basis voor continuïteit van een bepaald type activiteiten die vandaag gesteund worden onder het O&O-besluit. De omvang van de steun die kan toegekend worden wordt elk jaar bepaald bij de begrotingsopmaak. Binnen het selectiviteitsstelsel dat gehanteerd wordt bij toekenning van projectsteun kan de toegekende steun beperkt worden in functie van het beschikbare budget.

De budgettaire omvang van de activiteiten waarvoor het huidige ontwerpbesluit continuïteit biedt bedroeg bij steuntoekenning onder het oude O&O-besluit in 2015 en 2016 respectievelijk 23 en 21 miljoen euro.

De steun wordt aangerekend op het Hermesfonds.

Het begrotingsakkoord werd uitgebracht op 20 september 2017

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het huidige voorstel tot wijziging van O&O-besluit heeft geen impact op de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het huidige voorstel tot wijziging van O&O-besluit heeft geen impact op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Een RIA is bijgevoegd.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van steun aan consortia van ondernemingen voor onderzoek en ontwikkeling ingebed in een ruimer samenwerkingsverband met onderzoeksorganisaties
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor werk, economie, innovatie en sport te gelasten met de verdere uitvoering van deze beslissing.

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport

Philippe MUYTERS

Bijlagen:

- Ontwerp van besluit door de Vlaamse Regering tot regeling van steun aan consortia van ondernemingen voor onderzoek en ontwikkeling ingebed in een ruimer samenwerkingsverband met onderzoeksorganisaties
- Advies van SERV van 6 november 2017
- Advies van de Raad van State van 12 december 2017
- Advies Hermesbeslissingscomité